

مرکز تحقیقات اسلامی

اصفهان

گامی

عمران
علیه السلام

www. **Ghaemiyeh** .com
www. **Ghaemiyeh** .org
www. **Ghaemiyeh** .net
www. **Ghaemiyeh** .ir

چکیده مقالات

نخستین کنفرانس ملی مدیریت منابع اطلاعاتی وب

تهران، فورم اسفند ۱۳۹۱

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

چکیده مقالات نخستین کنفرانس ملی مدیریت منابع اطلاعاتی وب تهران

نویسنده:

جمعی از نویسندگان

ناشر چاپی:

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

ناشر دیجیتالی:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

۵	فهرست
۹	چکیده مقالات نخستین کنفرانس ملی مدیریت منابع اطلاعاتی وب تهران
۹	مشخصات کتاب
۱۰	اشاره
۱۴	فهرست مندرجات
۱۶	فهرست الفبایی مقاله ها
۲۰	ارکان کنفرانس
۲۷	گروه داوران
۳۰	کمیته اجرایی
۳۳	سخن نخست
۳۵	سخن دبیر علمی کنفرانس
۳۸	چکیده مقاله ها
۳۸	اشاره
۴۰	آسیب شناسی زبان و خط فارسی در بازیابی اطلاعات: نگاهی به موتورهای کاوش و پایگاههای برخط
۴۰	اشاره
۴۰	چکیده
۴۱	ارزیابی کاربردپذیری وبگاه نهاد کتابخانه های عمومی کشور
۴۱	اشاره
۴۱	چکیده
۴۲	استفاده از عامل های هوشمند نرم افزاری جهت ایجاد قابلیت تعامل پذیری در خدمات محتوایی و اطلاعاتی سازمان ها
۴۲	اشاره
۴۲	چکیده
۴۵	امکان سنجی پردازش وبگاه ها در سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران
۴۵	اشاره

- ۴۵ چکیده
- ۴۷ بررسی تاثیر بستر نحوی بر میانکنش پذیری استانداردهای فراداده ای: گامی در راستای یکپارچه سازی نظام های اطلاعاتی
- ۴۷ اشاره
- ۴۷ چکیده
- ۴۸ بررسی نحوه سازماندهی منابع اطلاعاتی در کتابخانه های دیجیتال ایران
- ۴۸ اشاره
- ۴۸ چکیده
- ۵۰ بررسی و مقایسه قابلیت های قالب های یونی مارک و مارک ۲۱ برای سازماندهی منابع اطلاعاتی وب
- ۵۰ اشاره
- ۵۰ چکیده
- ۵۱ حق مؤلف در محیط الکترونیک
- ۵۱ اشاره
- ۵۱ چکیده
- ۵۲ خصوصیات وب ایران
- ۵۲ اشاره
- ۵۲ چکیده
- ۵۳ دسته بندی مفهومی صفحات وب با استفاده از اتوماتای یادگیر توزیع شده
- ۵۳ اشاره
- ۵۳ چکیده
- ۵۴ راهکارهای برنامه های برتر حفاظت وب در مقابله با چالش های حفاظت : با تاکید بر چالش های مدیریتی
- ۵۴ اشاره
- ۵۴ چکیده
- ۵۵ سنجش رابط کاربر پایگاههای اطلاعاتی پیوسته مجلات تمام متن فارسی
- ۵۵ اشاره
- ۵۵ چکیده
- ۵۷ طراحی درخت تصمیم گیر برای دسته بندی سریع تصاویر در آرشیو وب

- ۵۷ اشاره
- ۵۷ چکیده
- ۵۸ عوامل موثر بر درک حریم خصوصی در شبکه های اجتماعی و راهکارهای پیشنهادی برای شخصی سازی آن
- ۵۸ اشاره
- ۵۸ چکیده
- ۵۹ مرور و ارزیابی روش های تشابه سنجی در متن
- ۵۹ اشاره
- ۵۹ چکیده
- ۶۰ نقش پیوندها و مدیریت آنها در وب سایت کتابخانه های دانشگاهی
- ۶۰ اشاره
- ۶۰ چکیده
- ۶۲ چکیده مقاله ها (ارائه پوستر)
- ۶۲ اشاره
- ۶۴ آرشیو وب ایران و شناسگر دائمی اشیای رقمی
- ۶۴ اشاره
- ۶۴ چکیده
- ۶۵ ارزیابی جامع و مانع بودن ابزارهای کاوش اطلاعات وبی در حوزه مدیریت
- ۶۵ اشاره
- ۶۵ چکیده
- ۶۶ انتشار داده های پیوندی کتابخانه ای جهت بهبود میانکنش پذیری جهانی
- ۶۶ اشاره
- ۶۶ چکیده
- ۶۷ بررسی میزان استفاده از ابربرچسب ها در وب گاه های نشریات کتابداری و اطلاع رسانی فارسی
- ۶۷ اشاره
- ۶۷ چکیده
- ۶۸ بررسی وضعیت وب سایتهای دانشگاههای علوم پزشکی کشور بر اساس شاخص های وب سنجی

۶۸ اشاره

۶۸ چکیده

۶۹ بهبود دقت و سرعت دسته بندی تصاویر با درخت تصمیم

۶۹ اشاره

۶۹ چکیده

۷۰ سایت های نشانه گذاری اجتماعی: طرحی نوین برای تسهیل سازماندهی اطلاعات در وب

۷۰ اشاره

۷۰ چکیده

۷۱ نگاهی بر عوامل تأثیرگذار برای پیاده سازی مخازن سازمانی در دانشگاه ها و مراکز علمی: پیشنهاد چارچوبی مفهومی

۷۱ اشاره

۷۱ چکیده

۷۲ نمایه سازی و بازیابی تصاویر: ارائه روشی غیرمتمنی

۷۲ اشاره

۷۲ چکیده

۷۴ نمایه نویسندگان

۸۲ درباره مرکز

چکیده مقالات نخستین کنفرانس ملی مدیریت منابع اطلاعاتی وب تهران

مشخصات کتاب

سرشناسه : کنفرانس ملی مدیریت منابع اطلاعاتی وب (نخستین : 1391 : تهران)

عنوان و نام پدیدآور : چکیده مقالات نخستین کنفرانس ملی مدیریت منابع اطلاعاتی وب تهران، دوم اسفند 1391 [کتاب] / [برگزارکنندگان] سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران، پژوهشکده علوم و فناوری اطلاعات ایران.

مشخصات نشر : تهران: سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران، 1391.

مشخصات ظاهری : 64ص.؛ 21×14/5 س م.

موضوع : پایگاه های اطلاعاتی -- مدیریت -- کنگره ها

موضوع : Database management -- Congresses

موضوع : پیشینه های الکترونیکی -- مدیریت -- مقاله ها و خطابه ها

موضوع : Electronic records -- Management

موضوع : مدیریت پیشینه ها -- مقاله ها و خطابه ها

موضوع : Records -- Management

شناسه افزوده : سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

شناسه افزوده : National Library and Archives of I.R. of IRAN

شناسه افزوده : مرکز اطلاعات و مدارک علمی ایران (پژوهشکده) پژوهشکده علوم و فناوری اطلاعات ایران

رده بندی کنگره : QA76/9

رده بندی دیویی : 005/74

شماره کتابشناسی ملی : 4225150

دسترسی و محل الکترونیکی :

خیراندیش دیجیتال : انجمن مددکاری امام زمان (عج) اصفهان

ص: 1

اشاره

چکیده مقالات

نخستین کنفرانس ملی مدیریت منابع اطلاعاتی وب

تهران، دوم اسفند 1391

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

ص: 3

فهرست مندرجات

فهرست الفبایی مقاله ها ...7

ارکان کنفرانس ...11

اعضای کمیته علمی ...12

گروه داوران ...15

کمیته اجرایی ...17

سخن نخست ...19

سخن دبیر علمی کنفرانس ...21

چکیده مقاله ها ...23

چکیده مقاله ها (ارائه پوستری) ...47

ص: 5

1. آسیب شناسی زبان و خط فارسی در بازیابی اطلاعات: نگاهی به موتورهای کاوش و پایگاههای برخط / شعله ارسطوپور، فاطمه احمدی نسب
2. ارزیابی کاربردپذیری وبگاه نهاد کتابخانه های عمومی کشور / صدیقه محمد اسماعیل، ماهرخ ناصحی اسکویی
3. استفاده از عامل های هوشمند نرم افزاری جهت ایجاد قابلیت تعامل پذیری در خدمات محتوایی و اطلاعاتی سازمان ها / محمود خراط، مائده مشرف،
فتانه تقی یاره
4. امکان سنجی پردازش وبگاه ها در سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران / رضا خانی پور، محبوبه قربانی، سهیلا فعال
5. بررسی تاثیر بستر نحوی بر میانکنش پذیری استانداردهای فراداده ای: گامی در راستای یکپارچه سازی نظام های اطلاعاتی / سید مهدی طاهری
6. بررسی نحوه سازماندهی منابع اطلاعاتی در کتابخانه های دیجیتال ایران /
حامد علیپور حافظی، زهرا عبدالهی، سمیه مجید، میترا حیدر تامینی

7. بررسی و مقایسه قابلیت های قالب های یونی مارک و مارک 12 برای و سازماندهی منابع اطلاعاتی وب / رقیه حجازی، مرتضی کوکبی

8. حق مؤلف در محیط الکترونیک / داریوش مطلبی، شهمیه السادات حسینی 9. خصوصیات وب ایران / مریم پیروزمند

10. دسته بندی مفهومی صفحات وب با استفاده از اتوماتای یادگیر توزیع شده / روح اله گودرزی، مصطفی پیرهادی

11. راهکارهای برنامه های برتر حفاظت وب در مقابله با چالش های حفاظت: با تاکید بر چالش های مدیریتی / هاجر ستوده، کیانوش رشیدی

12. سنجش رابط کاربر پایگاه های اطلاعاتی پیوسته مجلات تمام متن فارسی / صدیقه جعفرزاده، معصومه پیروزفر، عبدالحسین فرج پهلوی

13. طراحی درخت تصمیم گیر برای دسته بندی سریع تصاویر در آرشیو وب سید مجتبی حسینی، عالیه بهرام زاد

14. عوامل موثر بر درک حریم خصوصی در شبکه های اجتماعی و راهکارهای پیشنهادی برای شخصی سازی آن / سعید رضایی شریف آبادی، نسرین علی پور

15. مرور و ارزیابی روش های تشابه سنجی در متن / حمید آهنگر بهان، غلامعلی منتظر

16. نقش پیوندها و مدیریت آنه در وب سایت کتابخانه های دانشگاهی فائزه دلقندی، فرحناز فتح الله زاده

مقالات پوستری

1. آرشیو وب ایران و شناسگر دائمی اشیای رقمی / سعیده اکبری داریان

2. ارزیابی جامع و مانع بودن ابزارهای کاوش اطلاعات وبی در حوزه مدیریت صدیقه محمد اسماعیل، مهسا نیکزاد

3. انتشار داده های پیوندی کتابخانه ای جهت بهبود میانکنش پذیری جهانی / سعیده اسلامی

4. بررسی میزان استفاده از ابر برچسبها در وب گاه های نشریات کتابداری و

اطلاع رسانی فارسی / میثم داستانی

ص: 8

5. بررسی وضعیت وب سایت های دانشگاه های علوم پزشکی کشور بر اساس

شاخص های وب سنجی / رقیه تفرجی

6. بهبود دقت و سرعت دسته بندی تصاویر با درخت تصمیم / عالیه بهرام زاد، سیدمجتبی حسینی

7. سایت های نشانه گذاری اجتماعی: طرحی نوین برای تسهیل سازماندهی

اطلاعات در وب / زهرا مزارعی

8. نگاهی بر عوامل تأثیرگذار برای پیاده سازی مخازن سازمانی در دانشگاهها و مراکز علمی: پیشنهاد چارچوبی مفهومی / مهدی زاهدی

9. نمایه سازی و بازیابی تصاویر: ارائه روشی غیر متنی / زینب پاپی، نجلا حریری

ص: 9

ارگان کنفرانس

رییس کنفرانس: اسحاق صلاحی

دکتری مدیریت استراتژیک

رئیس سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران

salahi@nlai.ir

دبیر کنفرانس: علی اکبر صفی پور

دکتری تاریخ ایران بعد از اسلام

معاون پژوهش، برنامه ریزی و فناوری سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران

a-safipour@nlai.ir

دبیر کمیته علمی: غلامعلی منتظر

دکتری تخصصی مهندسی برق - کنترل

دانشیار مهندسی فناوری اطلاعات دانشگاه تربیت مدرس و قائم مقام پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران

montazer@modares.ac.ir

دبیر اجرایی: فرزانه شادان پور

کارشناس ارشد کتابداری و اطلاع رسانی، رئیس گروه پژوهش های توسعه ای فناوری اطلاعات

سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران

f-shadanpur@nlai.ir

اعضای کمیته علمی:

احمد اکبری

دکتری پردازش سیگنال عضو هیئت علمی دانشگاه علم و صنعت

akbari@iust.ac.ir

کامبیز بدیع

دکتری مهندسی برق عضو هیئت علمی موسسه تحقیقات و ارتباطات و فناوری اطلاعات

k_badie@itrc.ac.ir

مرتضی براری

دکتری برق - مخابرات

رئیس موسسه تحقیقات ارتباطات و فناوری اطلاعات

فتانه تقی یاره

دکتری مهندسی کامپیوتر در پردازش الگوریتم

استادیار دانشکده برق و کامپیوتر دانشگاه تهران

ftaghiyar@ut.ac.ir

سید مجتبی حسینی

دکتری مهندسی کامپیوتر رئیس مرکز فن آوری اطلاعات و هوشمندسازی مجتمع دانشگاهی ICT دانشگاه صنعتی مالک اشتر و عضو

هیئت علمی دانشگاه صنعتی مالک اشتر

mojtabahoseini@aut.ac.ir

سعید رضایی شریف آبادی

استاد کتابداری و اطلاع رسانی

رئیس دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی دانشگاه الزهرا

مهرونوش شمس فرد

دکتری مهندسی کامپیوتر - هوش مصنوعی استادیار دانشگاه شهید بهشتی

m-shams@sbu.ac.ir

سیدمهدی طاهری

دکتری کتابداری و اطلاع رسانی

عضو هیئت علمی پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی

taherismster@gmail.com

علیرضا طالب پور

دکتری الکترونیک - پردازش تصویر

مدیر عامل موسسه تبیان

حمید علیزاده

دکتری کتابداری و اطلاع رسانی

معاون پژوهشی مرکز منطقه ای اطلاع رسانی علوم و فناوری

halizade@ricest.ac.ir

امیر غائبی

دکتری کتابداری و اطلاع رسانی

دانشیار کتابداری و اطلاع رسانی دانشگاه الزهرا

ghaebi@alzahra.ac.ir

محمدباقر غزنوی قوشچی

دکتری مهندسی برق - الکترونیک

دانشیار دانشکده فنی و مهندسی دانشگاه شاهد

سید امید فاطمی

دکتری تخصصی مهندسی برق و کامپیوتر

رئیس پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران

fatemi@irandoc.ac.ir

رحمت اله فتاحی

دکتری کتابداری و اطلاع رسانی

استاد کتابداری و اطلاع رسانی دانشگاه فردوسی مشهد

fattahirahmat@gmail.com

کیوان کوشا

دکتری کتابداری و اطلاع رسانی

عضو هیئت علمی دانشکده کتابداری و اطلاع رسانی دانشگاه تهران

kayvankousha@gmail.com

یزدان منصوریان

دکتری کتابداری و اطلاع رسانی

عضو هیئت علمی دانشگاه خوارزمی

mansourian@tmu.ac.ir

جعفر مهران

دکتری کتابداری و اطلاع رسانی

رئیس مرکز منطقه ای اطلاع رسانی علوم و فناوری، پایگاه استنادی علوم جهان اسلام (ISC)

dean@srlst.com

نرگس نشاط

دکتری کتابداری و اطلاع رسانی، دانشیار سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران

رئیس گروه پژوهشی سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران

narges_neshat@yahoo.com

ص: 14

گروه داوران

1. زویا آبام
2. سعید اسدی
3. امیررضا اصنافی
4. سعیده اکبری داریان
5. کامبیز بدیع
6. فتانه تقی یاره
7. محسن حاجی زین العابدینی
8. سید مجتبی حسینی
9. محمد حسن زاده
10. مریم حورعلی
11. قاسم خادم رضوی
12. حمیدرضا رادفر
13. سعید رضایی شریف آبادی
14. میترا صمیعی
15. سید مهدی طاهری
16. فریده عصاره
17. مهدی علیپور حافظی
18. داریوش علیمحمدی
19. کینوش عمادی
20. رحمت اله فتاحی

21. معصومه كربلا آفائي كامران

22. مرتضي كوڪبي

23. امير حسين كيهاني پور

24. داريوش مطلبي

25. غلامعلي منتظر

26. يزدان منصوريان

27. نرگس نشاط

28. حمزه علي نورمحمدي

29. يعقوب نوروزي

30. عليرضا ياري

ص: 15

کمیته اجرایی

الف) دبیرخانه

1. فرزانه شادان پور: دبیر اجرایی

2. فروزان رضایی نیا: کارشناس دبیرخانه کارشناس پژوهش

3. فاطمه رمضانپور آهنگری

ب) روابط عمومی و تبلیغ

1. سمانه احمدی خاجوند کارشناس روابط عمومی، مسئول خبر و سایت

ج) انتشارات

1. محمد بقایی مدیر اداره کل پژوهش و آموزش

2. مرتضی معصومیان رئیس گروه انتشارات

3. مهشید برجیان کارشناس انتشارات

4. طاهره معمار دبیرخانه انتشارات

5. نصرت اله امیرآبادی ناظر فنی چاپ و انتشار

6. علیرضا بخشی گرافیست (لوگو، پوستر)

7. شهره خوری گرافیست

8. مهدی ادیب چاپ و انتشار

9. آصف آصفی چاپ و انتشار

د) وبسایت

1. علیرضا انتهایی مدیر سایت و کنترل محتوا

2. مهندس سعیده اسلامی پیاده سازی و پشتیبانی نرم افزار

3. سارا سلیم پور گرافیست (بنر، وبسایت)

4. سوري يوسف نيا مسؤل محتوا

ه) تداركات

1. مرحوم ايمان عزيزي

2. حسين حسن پور

3. علي مال مير

ص: 17

از ویژگی های قرون گذشته بی خبری بود و تمایز جدی عصر جدید نسبت به گذشته، دسترسی آسان به اطلاعات است. بشر با از سر گذراندن سه موج و پارادایم کشاورزی، صنعت و اطلاعات، امروز در قرن بیست و یکم، پا در عصر انفجار اطلاعات نهاده است. این امر فی نفسه نه مطلوب است نه مذموم، بلکه به نحوه مدیریت ما نسبت به اطلاعات باز می گردد.

بشر امروزی به دلیل رشد روز افزون علم و فناوری در شرایط هشدار آمیز عدم قطعیت بسر می برد و همین مدیریت و تصمیم گیری را با چالش جدی روبرو ساخته است. اگر اطلاعات درست مدیریت شود و در تصمیم گیری ها به موقع به کار آید، و از دو ویژگی صحت و سرعت برخوردار باشد، می تواند منشأ تصمیم های تحول آفرین شود.

ویژگی دیگر این عصر ظهور و حضور همه جانبه اطلاعات دیجیتالی است. دورانی فرا رسیده است که در آن بناست دانش مدون و تفکر مضبوط بشر علاوه بر کاغذ، و حتی بیش از آن، بر محمل «بیت» ها مسیر تولید، نشر و اشاعه، و مصرف را بییماید. هم اطلاعات تولید شده تحت وب و هم میزان استفاده از این اطلاعات با سرعت فزاینده ای رو به رشد است. کشور ما بنابر اطلاعات وثیق، از حیث تعداد کاربران و میزان حضور و فعالیت آنها در وب جایگاه نخست را در منطقه خاورمیانه دار است. این روند رو به رشد، با نصب العین قرار دادن آرمانهای بلند انقلاب اسلامی در ترویج تفکر رهایی بخش اسلام و لایت مدار، وظیفه خطیری بر دوش نهادها و دستگاه های مسئول تولید، سیاستگذاری و نشر محتوا در محیط

وب قرار می دهد و آن انجام بررسی های علمی و مستند به منظور ابتدای سیاستگذاری ها و عملکردها بر مبنای صحیح و کارآمد و متناسب با نیازهای گوناگون کاربران در این محیط است. اما وجه دیگر، صیانت از این محتوا و انتقال آن به نسل های آینده است که با توجه به ناپایداری محتوای قرار گرفته بر اینترنت، و فناوری پیشرفته ای که برای چنین امر خطیری لازم است، از اهمیت مضاعفی برخوردار می شود.

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران بنابر مأموریت خویش دایر بر صیانت از میراث فکری کشور و اشاعه آن، عزم راسخ داشته است که برای مدیریت منابع اطلاعاتی مهم و رو به رشد وبی نیز چاره اندیشی نماید؛ بنابر این در سال 1389 نخستین بار در کشور به تهیه ساز و کار لازم برای ایجاد آرشیو ملی وب همت گماشته است.

از دیگر سو، سازمان با علم به این که مدیریت در این حوزه مشارکت همه صاحبان اندیشه در حوزه تولید، سازماندهی و اشاعه اطلاعات تحت وب را می طلبد، مصمم شد «نخستین کنفرانس ملی مدیریت منابع اطلاعاتی وب» را برگزار نماید تا اهل علم و فناوری در این مجمع با هم اندیشی و تضارب آراء همچون گذشته این سازمان را یار و یاور باشند.

این اثر فراهم آمده از تلاش پژوهشگرانی است که با وجود نبودن مباحث مطرح شده در محورهای موضوعی کنفرانس، همت نموده ثمره پژوهش های خود را ارائه نموده اند. رجاء واثق دارم که با الطاف الهی از این پس مدیریت منابع اطلاعاتی وب، و آرشیو وب به طور خاص، موضوع پژوهش و ابتکار عمل اهل دانش و فناوری در کشورمان قرار خواهد گرفت و در این عرصه نیز فرزندان این مرز و بوم تجسم گفتار نغز رسول اعظم صلی الله علیه و آله خواهند بود که «علم اگر تا ثریا برود، مردانی از فارس بدان دست خواهند یافت».

اسحاق صلاحی

رییس کنفرانس و رییس سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

ص: 20

گسترش روزافزون اطلاعات در شبکه اینترنت و سادگی بارگذاری انواع داده‌ها بر وب، جهان را با شکل جدیدی از تولید، انتشار و مصرف اطلاعات مواجه کرده است. تغییر جایگاه آحاد جامعه از مصرف‌کننده صرف اطلاعات به مولد و ناشر اطلاعات و فارغ از ساز و کارهای مرسوم، سبب ساز روابطی جدید در عرصه ارتباطات اجتماعی و فرهنگ شده است. از سویی حجم داده‌ها و چرخه عمر اطلاعات موجود در وب موجب شده که «حفظ»، «ذخیره سازی»، «امنیت»، «پالایش» و «اشاعه» آنها در زمره مسائل پژوهشی مطرح در نهادهای علمی و نیز واحدهای تحقیق و توسعه شرکت‌ها قرار گیرد و از دیگر سو حفظ و دسترسی پایدار به اطلاعات موجود در محیط وب، که خود جزئی از میراث فکری ملت‌ها محسوب می‌شود، به دغدغه سازمانهای متولی حفظ و اشاعه میراث فکری ملی، به ویژه کتابخانه‌های ملی، بدل گردد.

با عنایت به نکات فوق «سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران» با همکاری پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران» و با پشتیبانی مراکز علمی، آموزشی، پژوهشی، فناورانه و نیز سازمانها و شرکتهای مرتبط، «نخستین کنفرانس ملی مدیریت منابع اطلاعاتی وب» را در اسفندماه 1391 برگزار می‌کنند. هدف اصلی این کنفرانس، تبادل آرا و نظریات علمی پژوهشگران و متخصصان این عرصه در جهت ایجاد هم‌افزایی ملی برای مدیریت بهینه اطلاعات وب و به ویژه رسیدن به چارچوبی مناسب برای ایجاد آرشیو ملی وب در کشور است.

مهمترین موضوع‌های کنفرانس به شرح زیر است:

الف - شناسایی منابع اطلاعاتی در وب

ب- نیازسنجی، شناسایی، گردآوری، پالایش، ذخیره سازی و آماده سازی منابع اطلاعاتی وب

ج- سازماندهی و پردازش منابع اطلاعاتی وب

د- دسترسی پایدار به منابع اطلاعاتی وب

ه- بایگانی و آرشیو وب این موضوع ها از وجوه مختلف زیر مورد بررسی قرار می گیرد

1. مسائل فناورانه

2. مسائل حقوقی و مدیریتی

3. کاربردها و کاربران وب از دیدگاه اجتماعی و فرهنگی

4. مسائل مالی و اقتصادی

5. تجربه های ملی و بین المللی

6. دیدگاه های بومی

دریافت قریب به شصت مقاله برای اولین کنفرانس، آن هم با موضوعی کاملا تخصصی، نشان دهنده اقبال جامعه علمی به این حوزه نوین است که ان شاءالله در سالهای آتی موجب نشو و نمای این حوزه علمی در کشور خواهد بود.

آنچه در این کنفرانس شاهد خواهید بود مجموعه ای مشتمل بر بیست و پنج مقاله برگزیده است که در دو بخش مقاله های شفاهی و مقاله های پوستری تنظیم شده است. این مقاله ها به همت نگارندگان ارجمند آنها و سپس ارزیابی داوران فرهیخته کنفرانس گردهم آمده اند و امید است که مجموعه ای هدفمند را برای مخاطبان فراهم آورد.

در تدوین این مقاله نامه کسان بسیاری یاریگر ما بوده اند که ذکر نام همه آنان در این مختصر ممکن نیست لیکن بر خود فرض می دانم از تلاش های دلسوزانه اعضای گرانقدر کمیته علمی کنفرانس: سرکار خانمها دکتر فتانه تقی یاره، فرزانه شادان پور، دکتر نرگس نشاط و آقایان دکتر اسحاق صلاحی، دکتر علی اکبر صفی پور، دکتر احمد اکبری، دکتر کامبیز بدیع، دکتر مرتضی براری، دکتر سید مجتبی حسینی، دکتر سعید رضایی شریف آبادی، دکتر سید مهدی طاهری، دکتر علیرضا طالب پور، دکتر حمید علیزاده، دکتر امیر غائبی، دکتر محمدباقر غزنوی قوشچی، دکتر سید امید فاطمی، دکتر رحمت اله فتاحی، دکتر کیوان کوشا، دکتر یزدان منصوریان، ودکتر جعفر مهرداد و نیز همکاران بزرگوار دبیر خانه خانم ها فرزانه شادان پور، فروزان رضایی نیا، مهشید برجیان و فاطمه رمضان پور آهنگری فروتنانه سپاسگزاری کنم.

امید است این گام نخست، به فضل حضرت حق تعالی و در سایه توجهات حضرت ولی عصر، عجل الله فرجه، کلمه ای طیبه باشد که ثمره آن درختی طیبه در مرزار دانش و فناوری در میهن اسلامی باشد.

اللهم يسر و تمم بالخیر

غلامعلی منتظر دبیر علمی کنفرانس

بهمن ماه 1391

شعله ارسطوپور

دکترای علم اطلاعات و دانش‌شناسی، مرکز منطقه‌ای اطلاع‌رسانی علوم و فناوری arastoopoor@ricest.ac.ir

فاطمه احمدی نسب

دکترای زبان‌شناسی همگانی، مرکز منطقه‌ای اطلاع‌رسانی علوم و فناوری

(ahmadinasab@ricest.ac.ir)

چکیده

همانگونه که در بسیاری از متون نیز مطرح است زبان فارسی به واسطه ویژگی‌های خاص خود چه از نظر رسم الخط و چه از نظر صرف و معنا با چالش‌های منحصر به فردی در زمینه ذخیره و بازیابی اطلاعات رو به روست. در مقالات مختلف به این مشکلات در قالب‌ها و سطوح مختلف بدون توجه به نوع شناسی این چالش‌ها اشاره شده است. به عبارت بهتر کمتر مقاله‌ای در زبان فارسی در حوزه اطلاع‌رسانی از دیدی مبتنی بر علم زبان‌شناسی مدرن به بحث دسته‌بندی این مشکلات و پاسخ‌دهی به آنها پرداخته است. نوشتار حاضر بر آن است تا عمده‌ترین چالش‌های مطرح در این زمینه را در سه گروه رسم الخط، مسائل صرفی و مسائل معنایی مورد اشاره قرار داده و پس از بیان نمونه‌هایی در پیوند با هریک از این چالش‌ها، و ارائه ساختواره‌ای درختی از انواع مسائل مطرح در این سه گروه، با نگاهی به پژوهش‌های صورت گرفته در زمینه زبان فارسی و عربی به ارائه راهکارهایی جهت حل این مسائل بپردازد.

کلیدواژه‌ها: چالش‌های صرفی زبان فارسی؛ چالش‌های رسم الخط زبان فارسی؛ چالش‌های معنایی زبان فارسی بازیابی اطلاعات

صدیقه محمد اسماعیل

استادیار دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات تهران

m.esmaeilir@gmail.com

ماهرخ ناصحی اسکویی

دانشجوی کارشناسی ارشد کتابداری و اطلاع رسانی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات تهران

mahrokh.nasehi@gmail.com

چکیده

هدف اصلی از انجام این پژوهش، ارزیابی کاربردپذیری وب سایت نهاد کتابخانه

های عمومی کشور است. پژوهش حاضر که از نوع کاربردی است، با استفاده از شیوه ارزیابانه به بررسی و ارزیابی معیارها و مولفه های مطرح در کاربردپذیری وب سایت نهاد کتابخانه های عمومی کشور می پردازد. ابزار گردآوری اطلاعات در این پژوهش سیاهه ارزیابی محقق ساخته مشتمل بر 11 معیار و 160 مؤلفه است که وب سایت مورد نظر با آن سنجیده شد. در سیاهه مزبور از روش روایی صوری و محتوایی استفاده شد. به منظور تجزیه و تحلیل یافته های پژوهش از آمار توصیفی (فراوانی، درصد و میانگین) برای به توصیف کشیدن وضعیت موجود وب سایت مورد بررسی استفاده شد. در مجموع نتایج به دست آمده نشان داد در وب سایت نهاد کتابخانه های عمومی کشور نیمی از استانداردها، 346 امتیاز (52/2 درصد) از 663 امتیاز وب

سایت شاخص، رعایت گردیده است.

کلید واژه ها: ارزیابی، کاربردپذیری، وب سایت، نهاد کتابخانه های عمومی کشور

اشاره

محمود خراط

عضو هیئت علمی پژوهشگاه ارتباطات و فناوری اطلاعات

kharrat@itrc.ac.ir

مائده مشرف

دانشجوی کارشناسی ارشد، مهندسی فناوری اطلاعات، دانشگاه تهران

m.mosharraf@ut.ac.ir

فتانه تقی یاره

استادیار، دانشکده مهندسی برق و کامپیوتر، دانشگاه تهران

ftaghiyar@ut.ac.ir

چکیده

توسعه خدمات اطلاعاتی و محتوایی در وب و از دیگر سو توسعه فناوری های ارتباطی و معرفی زیر ساخت های نرم افزاری، سخت افزاری و مدل های جدید مدیریتی در سطوح مختلف سازمان ها، باعث افزایش روزافزون نیاز به ایجاد زیرساخت های لازم جهت پشتیبانی از ذینفعان مختلف این حوزه شده است. نیاز به توسعه دسترسی در سطح وب، درخواست جستجوهای پیشرفته، وابستگی به خدمات معنایی، تقاضای بهبود رابطها و محیط های تعاملی و مبتنی به مدل برای کاربران، رشد رویکردهای بهینه سازی روشهای گردآوری و ذخیره سازی اطلاعات در وب از جمله مؤلفه هایی است که توجه به زیرساخت های متناسب و نوین در این حوزه را به سرعت مطرح می نماید. گسترده شدن نوع خدمات اختصاصی در سازمانها که منجر به گسترده شدن زنجیره های ارزش شده است و همچنین توسعه سازمان های مجازی و افزوده شدن حجم تعاملات الکترونیکی

درون و برون سازمان های مختلف، باعث شده است که قابلیت تعامل پذیری در سطوح مختلف مدیریتی، فرایندها، خدمات و دادگان به عنوان یکی از حوزه های اصلی پژوهش مطرح شده و از جنبه های مختلف مورد بررسی قرار گیرد. نگاه سلسله مراتبی فوق به این تعاملات، علاوه بر تحقق خدمات مشترک، یکپارچگی لازم در تمام فضای زنجیره ارزش را تا فیزیکی ترین تعاملات داده ای و نرم افزارهای کاربردی ایجاد می نماید. در حوزه تعاملات نرم افزاری به عنوان یکی از زیر ساخت های فنی مهم در سازمان ها، پشتیبانی از نیازمندی های سیستمی نظیر پروتکل های ارتباطی، واسطه ای ارتباطی، دسترسی به دادگان، گونه های اطلاعاتی، معنانشناسی پارامترها، ایجاد قابلیت های تحرک و انجام وظایف کاربردی به عنوان اولویت اصلی شناخته شده است. یکی از شیوه های تحقق زیر ساخت نرم افزاری مناسب برای تعاملات سازمانی، بکارگیری عامل های هوشمند است.

عامل های هوشمند، سیستم های نرم افزاری خود مختار، واکنش گرا، پیش فعال و با توانایی برقراری ارتباط هستند که می توانند به عنوان اجزاء کلیدی خدمات اطلاعاتی و محتوایی مبتنی بر وب در سامانه های مختلف مورد استفاده قرار گیرند. بسیاری از خدمات محتوایی تحت وب، از جمله فرایندهای مدیریتی توزیع شده، اشتراک گذاری محتوا و یکپارچه سازی خدمات و محتوا از مخازن و سامانه های مدیریت محتوای مختلف، با استفاده از عامل ها محقق می شوند و علاوه بر صرفه جویی در زمان و هزینه، انعطاف لازم جهت پشتیبانی از رخدادهای غیر منتظره را فراهم می آورند. به کارگیری عامل های نرم افزاری همانگونه که در محیط درون سازمان زیر ساخت مناسبی برای انجام مؤثر و کارای تعاملات ایجاد می نماید، در فضای برون سازمانی نیز تأثیرات زیادی خواهد داشت. به دلیل تفاوت در دامنه کاری و فناوری های مورد استفاده در هر سازمان، لازم است که روش هایی که برای تبادل و به اشتراک گذاری داده میان آنها استفاده می شود مستقل از هر نوع فناوری خاصی بوده و امکان تولید و به اشتراک گذاری اطلاعات سازگار و با معنی را داشته باشند. برای تبادل مؤثر داده ها باید درک مشترکی از داده میان سازمانها وجود داشته باشد که این

امر با استفاده از روش های هستان شناسی محقق می شود. پیشرفت های وب 2 و امکان به اشتراک گذاری و درک داده ها توسط موتورهای جستجو از جمله دستاوردهای استفاده از روش های هستان شناسی است. از مجموع مباحث فوق می توان نتیجه گرفت که استفاده از عامل ها نه تنها در فرایندهای درون سازمان منجر به افزایش کارایی و اثر بخشی می شوند؛ بلکه در افزایش کیفیت رابطه با نهادهای برون سازمانی از قبیل تأمین کنندگان، مشتریان، رقبا یا شرکای احتمالی تأثیر بسزایی دارند و استفاده از معماری مبتنی بر عامل می تواند ضمن ایجاد صرفه اقتصادی برای سازمان ها، به عنوان مزیت رقابتی ماندگار محسوب شود. در این مقاله ضمن معرفی کاربرد عامل های نرم افزاری در سازمان ها، به معرفی چارچوبی مبتنی بر عامل ها برای یکپارچه کردن تعاملات اطلاعاتی در آنها پرداخته می شود. همچنین در انتها با استفاده از یک استاندارد شناخته شده در کنسرسیوم جهانی توسعه، همگرایی و پذیرش خدمات تحت وب و کسب و کار الکترونیکی (1) OASIS، نشان داده خواهد شد که چگونه می توان چارچوب پیشنهادی را برای پشتیبانی تعامل پذیری در سیستم های مدیریت محتوا و مخازن اطلاعاتی استفاده کرد و ضمن بهره مندی از تعامل گسترده میان منابع و خدمات مختلف در سطح وب، از قابلیت های عامل های هوشمند برای بهبود این گونه خدمات استفاده کرد.

کلیدواژه ها: تعامل پذیری، خدمات اطلاعاتی، عامل نرم افزاری، زنجیره ارزش، سامانه تعامل پذیری مدیریت محتوا CMS

ص: 29

اشاره

دکتر رضا خانی پور

دکترای کتابداری و اطلاع رسانی، عضو هیات علمی و مدیر کل پردازش و سازماندهی سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران

R-Khanipour@nlai.ir

محبوبه قربانی

دانشجوی دکترای کتابداری و اطلاع رسانی، معاون اداره کل پردازش و سازماندهی سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران

m-ghorbani@nlai.ir

سهیلا فعال

کارشناس ارشد کتابداری و اطلاع رسانی، رئیس گروه سازماندهی منابع غیر کتابی سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران

s-faal@nlai.ir

چکیده

هدف کلی پژوهش دستیابی به فرایند پردازش و سازماندهی وبگاه ها با استفاده از قواعد و استانداردهای مورد استفاده در سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران است.

جامعه آماری این پژوهش را 50 وبگاه تشکیل می دهند که در 20 رده موضوعی از وبگاه پارس ایندکس و به صورت تصادفی انتخاب شده اند.

این پژوهش به دوروش کتابخانه ای و پیمایش توصیفی انجام شده است. جهت گردآوری اطلاعات از سیاهه واریسی و برای تجزیه و تحلیل داده ها از آمار توصیفی استفاده شده -

است. نتایج نشان می دهند که استانداردسازی موضوع سازماندهی و پردازش وبگاهها به عنوان نوعی از منابع الکترونیکی و بومی سازی آن، در سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران امکان پذیر است.

کلید واژه ها: وبگاهها، سازماندهی، امکان سنجی، سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران.

ص: 31

سید مهدی طاهری

دکترای علم اطلاعات و دانش شناسی، و استادیار پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی

taherismster@gmail.com

چکیده

پژوهش حاضر، پژوهشی مفهومی است که با هدف تبیین تاثیر بستر نحوی بر میانکنش پذیری استانداردهای فراداده ای انجام شد. جامعه پژوهش عبارت بودند از استانداردهای فراداده ای «مارک 21 در بستر زبان نشانه گذاری گسترش پذیر (مارک ایکس. ام. ال.)»، «استاندارد انتقال و کدگذاری فراداده ها (متس)»، «طرح فراداده ای توصیف شیء (مودس)»، «طرح فراداده ای توصیف مستند (مدس)»، «طرح فراداده ای هسته دوپلین (دی. سی. ام. آی.)»، «فراداده برای نگهداری اشیای دیجیتالی (پریمیس)»، «فراداده فنی برای اشیای دیجیتالی متنی (تکست ام. دی.)»، و «فراداده برای مدیریت تصاویر در بستر ایکس. ام. ال. (میکس)»؛ و گردآوری داده ها با روش کتابخانه ای صورت گرفته است. در بخش نخست، انواع و ابزارهای میانکنش پذیری استانداردهای فراداده ای توصیف گردید. در بخش دیگر، با مبنا قرار دادن استاندارد انتقال و کدگذاری فراداده ها (متس) به عنوان استاندارد هسته، نحوه تعامل استانداردهای فراداده ای مورد مطالعه با یکدیگر، و با استاندارد متس با رویکرد تحلیلی سیستمی مورد بررسی قرار گرفته، و الگوهایی متناسب با هر یک ترسیم شده اند. تحلیل صورت گرفته بیانگر آن است که استفاده از بستر نحوی مناسب در میانکنش پذیری استانداردهای فراداده ای نقش به سزایی ایفا می کند، و به یکپارچه سازی درونی و برونی نظام های اطلاعاتی می انجامد.

کلیدواژه ها: بستر نحوی، استانداردهای فراداده ای، میانکنش پذیری، یکپارچه سازی، نظام های اطلاعاتی

اشاره

حامد علیپور حافظی

کارشناس ارشد علم اطلاعات و دانش شناسی، مدرس گروه کتابداری و اطلاع رسانی دانشگاه پیام نور و مدیر عامل شرکت خدمات کتابداری و اطلاع رسانی علیپور

Halipour2956@yahoo.com

زهرا عبدالمهی

کارشناس ارشد علم اطلاعات و دانش شناسی، کتابدار مسئول کتابخانه دانشکده محیط زیست و انرژی دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات تهران

Zahraabdollahi59@gmail.com

سمیه مجیدی

دانشجوی کارشناسی ارشد علم اطلاعات و دانش شناسی پزشکی دانشگاه علوم پزشکی تهران

Smajidi2010@hotmail.com

میترا حیدر تامینی

کارشناس ارشد علم اطلاعات و دانش شناسی، معاونت پژوهشی شرکت خدمات کتابداری و اطلاع رسانی

Mitratamini@yahoo.com

چکیده

این پژوهش با هدف شناسایی نحوه سازماندهی منابع اطلاعاتی در کتابخانه های دیجیتالی ایران به روش پیمایشی انجام پذیرفته است که به منظور گردآوری اطلاعات از ابزار پرسشنامه محقق ساخته استفاده شده است. جامعه پژوهش موردبررسی شامل تمام کتابخانه های دیجیتالی ایران است که در کل 38 کتابخانه دیجیتالی را شامل می شود. یافته های پژوهش حاضر حاکی از آن است که نرم افزارهای کتابخانه های دیجیتالی مورد بررسی از قابلیت های متنوعی برای

سازماندهی منابع اطلاعاتی برخوردار هستند که شامل امکان شناسایی خودکار اطلاعات مربوط به منابع، قابلیت نمایه سازی خودکار، ورود گروهی اطلاعات، تصحیح دسته جمعی اطلاعات است که در بیش از 69 درصد از کتابخانه های دیجیتال مورد بررسی، قابلیت های مذکور استفاده می گردند. همچنین در 96 درصد نرم افزارهای مورد استفاده در کتابخانه های دیجیتال مورد بررسی از قالب فراداده ای استاندارد استفاده گردیده است که در این میان، قالب فراداده ای استاندارد مارک بیشترین میزان استفاده را در بین سایر قالب های فراداده ای استاندارد مثل دوبلینکر و مدز دارد. همچنین در نرم افزارهای مورد استفاده در 61 درصد کتابخانه های دیجیتال مورد بررسی از نظام همکاری بین کتابخانه ای (نظیر استاندارد او.ای. آی. اس.، نظام همکاری کنسرسیوم محتوای ملی، نظام هماهنگی با کتابخانه های کنگره آمریکا و کتابخانه ملی ایران استفاده می شود که به علت بهره گیری از قالب های فراداده ای و نظام های همکاری متفاوت از امکان تعامل بین کتابخانه های دیجیتال کاسته شده است. از طرفی نیز فیلدهای بسیار محدودی توسط کتابخانه های دیجیتال برای توصیف منابع اطلاعاتی به طور ناهمگن تکمیل می شوند.

کلیدواژه ها: سازماندهی، منابع اطلاعاتی، کتابخانه های دیجیتالی، مدیریت منابع اطلاعاتی، سیستم های اطلاعاتی تحت وب، منابع اطلاعاتی دیجیتال

اشاره

رقیه حجازی

کارشناس ارشد علوم کتابداری و اطلاع رسانی،

r.hejazi86@yahoo.com

دکتر مرتضی کوبی

استاد کتابداری و اطلاع رسانی، دانشگاه شهید چمران اهواز

kokabi80@yahoo.com

چکیده

هدف این پژوهش بررسی قابلیت های قالب های یونی مارک و مارک 21 برای سازماندهی منابع اطلاعاتی وب و مقایسه آنها با یکدیگر است تا از این طریق بتوان به ارزیابی این دو قالب در تهیه پیشینه های اطلاعاتی برای منابع اطلاعاتی وب دست یافت. روش پژوهش تحلیل محتوا است، به صورتی که ابتدا به شناسایی عناصر توصیف مرتبط با منابع اطلاعاتی وب در قالب کتابشناختی یونی مارک و مارک 21، و سپس به تحلیل و مقایسه آنها با یکدیگر پرداخته شد. از یافته های این پژوهش می توان چنین دریافت که قالب مارک میتواند به عنوان استاندارد برای ذخیره و بازیابی منابع اطلاعاتی وب به کار رود، با این حال مارک راه حلی برای چگونگی روزآمد نمودن و تعیین سطح توصیف منابع اطلاعاتی وب تهیه نکرده است.

کلیدواژه ها: منابع اطلاعاتی وب، یونی مارک، مارک 21، قالب کتاب شناختی، سازماندهی

ص: 35

داریوش مطلبی

استادیار دانشگاه آزاد اسلامی واحد شهر ری، تهران، ایران

Dariushmatlabi@yahoo.com

شهیمه السادات حسینی

مسئول کتابخانه آموزش‌شکده فنی و حرفه ای سما، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد کرج، کرج، ایران

Shahimeh_hosseini@yahoo.com

چکیده

مالکیت ادبی و هنری و یا حق مؤلف حمایت قانونی از پدید آورنده و ناشر در مقابل تکثیر غیر مجاز آثار خلاقه و فکری آنان است که به موجب قانون به پدید آورنده و یا نماینده قانونی او اعطا می‌شود. با توسعه روزافزون رسانه های الکترونیکی، هر چند قوانین حق مؤلف از آغاز شکل گیری وظیفه حمایت از آثار خلاقانه و فکری را فارغ از شکل فیزیکی آنها بر عهده داشته اند، قانون گذاران از یک طرف و صاحبان حقوق و استفاده کنندگان از سوی دیگر با چالش هایی در خصوص نحوه تفسیر و استفاده از قوانین معمول مواجه بوده اند. همین مسئله سبب شد تا قانون گذاران به فکر تصریح و تغییر قوانین مرتبط با حق مؤلف برای حمایت از منابع الکترونیک و محیط مجازی افتادند. در چند دهه گذشته معاهدات مختلفی شکل گرفته و قوانین حق مؤلف در سطح بین المللی به ویژه در کشورهای توسعه یافته با تحولات زیادی همراه بوده اند. در این مقاله ضمن ارائه تعریفی از حق مؤلف، نگاهی تاریخی به قوانین حق مؤلف از آغاز شکل گیری تا امروز، و تغییرات متأثر از فناوری های جدید، تلاش کرده ایم به مهمترین تحولات قوانین حق مؤلف در حوزه منابع الکترونیک اشاره و آثار الکترونیکی مورد حمایت قوانین بین المللی و داخلی را مطرح سازیم.

کلیدواژه ها: مالکیت ادبی و هنری، حق مؤلف، محیط الکترونیک، محیط دیجیتال.

مریم پیروزمند

دانشکده مهندسی کامپیوتر و فناوری اطلاعات، دانشگاه صنعتی امیرکبیر

piroozmand@aut.ac.ir

چکیده

اطلاع از مشخصات وب ملی یکی از نیازمندی‌های اصلی کشور در رابطه با سیاست‌گذاری در حوزه فناوری اطلاعات می‌باشد. از آنجا که متأسفانه تا به حال، تحقیقی در این خصوص، انجام نشده است، نیاز مبرمی برای پژوهش و کسب اطلاع از وضعیت فعلی وب فارسی، احساس می‌شود. با درک این ضرورت، در این مقاله نتایج حاصل از مطالعات صورت گرفته در مورد خصوصیات و ویژگیهای وب فارسی مطرح خواهد شد. برای این کار سامانه نیمه خودکاری طراحی و پیاده‌سازی شده است. هدف از این سیستم، استخراج شاخص‌های مختلف از قبیل حجم محتوای فارسی، تنوع محتوا و نیز عمر محتوا می‌باشد. از این آمار می‌توان جهت هدفمند نمودن برنامه‌های آتی در خصوص ساماندهی وب فارسی و نیز ارائه راهکارهایی برای حل معضلات فعلی، بهره‌گرفت. آنالیزهای انجام شده توسط سامانه فوق‌الذکر بر روی حدود یازده هزار وبگاه ثبت شده در دامنه IR، مشتمل بر اغلب سازمانها و ارگانهای دولتی، وزارتخانه‌ها، شرکت‌ها و دانشگاه‌ها است که بالغ بر حدود دو میلیون صفحه می‌باشند.

کلیدواژه‌ها: دامنه IR، وب فارسی، مشخصات وب

روح اله گودرزی

کارشناسی ارشد، مهندسی کامپیوتر، مدرس گروه کامپیوتر آموزشکده سما واحد بروجرد

ruhollahgudarzi@yahoo.com

مصطفی پیرهادی

کارشناسی ارشد، مهندسی کامپیوتر، کارشناس سازمان فناوری اطلاعات شهرداری بروجرد

mpirhadi89@yahoo.com

چکیده

امروزه دسته بندی صفحات وب برای بازیابی و مدیریت اطلاعات وب، ساختار، حفاظت یا گسترش فایل های وب (توالی وب)، بهبود کیفیت نتایج تحقیق و کاهش زمان جست و جو، استفاده در موتورهای جست و جوی عمودی و تمرکز خاص ناحیه ای در این موتورها و فیلتر کردن محتوای وب با استفاده از مرور کردن وب کاربرد و ضرورت فراوانی دارد. ما برای بهبود دسته بندی مفهومی صفحات وب از رویکرد ارزش واژه در روشی مبتنی بر اتوماتای یادگیر توزیع شده استفاده می کنیم. در روش پیشنهادی به هر صفحه یک اتوماتای یادگیر تخصیص داده می شود که وظیفه آن استفاده از وزن کلمات کلیدی صفحات به منظور یادگیری میزان ارتباط آن صفحه با سایر صفحات وب دیگر است که این امر موجب دسته بندی سلسله مراتبی صفحات می شود. برای ارزیابی روش پیشنهادی آن را بر روی داده های مختلفی آزمایش کردیم که نتایج خوبی حاصل شد و همچنین الگوریتم پیشنهادی از سرعت خوبی برخوردار بود.

کلیدواژه ها: اتوماتای یادگیر، اتوماتای یادگیر توزیع شده، دسته بندی صفحات وب، وزن واژه.

اشاره

هاجر ستوده

دکتری علوم کتابداری و اطلاع رسانی، عضو هیأت علمی دانشگاه شیراز،

sotudeh@shirazu.ac.ir

کیانوش رشیدی

کارشناسی ارشد علوم کتابداری و اطلاع رسانی، کارشناس مجله JHR دانشگاه شهید صدوقی یزد،

kia_rsh85@yahoo.com

چکیده

هدف از انجام پژوهش حاضر، شناسایی راهکارهایی است که برنامه های برتر حفاظت وب در مواجهه با چالش های مدیریتی حفاظت وب شامل مدیریت حقوقی، مدیریت دسترسی، مدیریت سازمانی و مدیریت مالی به کار می گیرند. گردآوری داده ها به روش متن پژوهی انجام شد. بدین ترتیب که مستندات و متون به دست آمده درباره برنامه ها و وب سایتهای برنامه ها مطالعه شد و همچنین برای تکمیل اطلاعات، با مسئولان برنامه ها تماس گرفته شد. برنامه ها راهکارهای مختلفی را برای مواجهه با چالش های مدیریت حقوقی، مدیریت دسترسی، مدیریت سازمانی و مدیریت مالی در پیش گرفته اند. با این حال، هنوز چالشهای بسیاری وجود دارند که مانع از اجرای آرمانی حفاظت وب می شود.

کلیدواژه ها: حفاظت وب، مدیریت

ص: 39

اشاره

صدیقه جعفرزاده

دانشجوی کارشناسی ارشد کتابداری و اطلاع رسانی دانشگاه شهید چمران

sedighehjafarzadeh88@gmail.com

معصومه پیروزفر

دانشجوی کارشناسی ارشد کتابداری و اطلاع رسانی دانشگاه شهید چمران

piruzfar@gmail.com

عبدالحسین فرج پهلوی

عضو هیئت علمی و مدیر گروه کتابداری و اطلاع رسانی دانشگاه شهید چمران

farajpahlou@gmail.com

چکیده

هدف پژوهش حاضر سنجش کیفیت محیط های رابط کاربر پایگاه های اطلاعاتی مجلات پیوسته تمام متن فارسی «سید»، «مگ ایران»، «نما»، «تور مگز»، «پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات» و «مرکز منطقه ای از طریق بررسی و مقایسه آنها با معیارها و استانداردهای رعایت شده در سیاهه و آرسی رابط کاربر پایگاه اطلاعاتی می باشد. روش پژوهش حاضر پیمایشی توصیفی است. گردآوری داده ها با استفاده از یک سیاهه و آرسی محقق ساخته و از طریق مشاهده مستقیم انجام گرفته است. یافته ها نشان داد که پایگاه اطلاعاتی «پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات» در مجموع با رعایت 35 مؤلفه (55/55 درصد) از مؤلفه های سیاهه و آرسی برترین محیط رابط کاربری را از میان پایگاه های اطلاعاتی پیوسته مجلات تمام متن فارسی دارا می باشد. محیط های رابط کاربری پایگاه های اطلاعاتی نور مگز، مرکز منطقه ای و نما» به ترتیب با میزان رعایت 34 مؤلفه (53/96 درصد)، 32 مؤلفه (50/79

درصد) و 28 مؤلفه (44/44 درصد) رتبه های دوم، سوم و پنجم را به خود اختصاص دادند. همچنین محیط کاربری در پایگاه مگ ایران و سید به طور مساوی با میزان رعایت 31 مؤلفه (49/20 درصد) در جایگاه چهارم قرار گرفتند. نتایج پژوهش نشان داد که محیط رابط کاربری پایگاه های تمام متن فارسی در امکانات نوینی که طی سالهای اخیر پدیدار شده اند دچار کمبود می باشند. از این رو پیشنهاد می شود طراحان پایگاه های مذکور به طراحی مجدد پایگاههای خود پرداخته و این امکانات و قابلیت ها را به پایگاههای خود بیفزایند.

کلیدواژه ها: رابط کاربری، پایگاه های اطلاعاتی پیوسته، مجلات تمام متن، مجلات فارسی

ص: 41

سید مجتبی حسینی

عضو هیئت علمی دانشگاه صنعتی مالک اشتر، مهندسی کامپیوتر

mojtabahoseini@aut.ac.ir

عالیه بهرام زاد

دانشجوی کارشناسی ارشد، هوش مصنوعی، دانشگاه صنعتی مالک اشتر

bahram zad@gmail.com

چکیده

در این مقاله با هدف دسته بندی تصاویر شبیه به یکدیگر در کاربرد آرشیو وب، روشی مبتنی بر طراحی درخت تصمیم گیر معرفی می شود که می تواند بدون نیاز به بررسی محتوای تصاویر و تنها از روی اطلاعات جانبی تصاویر، دسته بندی را با سرعت و دقت بسیار بالا انجام دهد. دسته بندی تصاویر یکسان یا بسیار شبیه به یکدیگر این امکان را فراهم می کند که در کاربرد آرشیو وب به ازای هر دسته از تصاویر تنها یک تصویر در حافظه ذخیره شده و حجم حافظه مورد نیاز برای ذخیره سازی تصاویر بسیار کاهش یابد. از بین روشهای متنوعی که برای دسته بندی تصاویر وجود دارد، در این مقاله از درخت تصمیم گیر استفاده شده است. برای ارزیابی روش پیشنهادی در یک آزمایش واقعی روی شبکه وب پایگاه داده بسیار بزرگی از تصاویر تهیه شده است و درخت تصمیم گیر طراحی شده در این مجموعه بکار گرفته شده است. نتایج بدست آمده نشان میدهد که دسته بندی با استفاده از این روش دقت و سرعت بسیار مناسبی را به همراه دارد و خطای دسته بندی تصاویر را می توان در مصالحه با میزان شباهت مورد نیاز در تصاویر هر کلاس تنظیم نمود.

کلیدواژه ها: آرشیو وب، درخت تصمیم گیری، دسته بندی تصاویر، معیار تشابه

اشاره

دکتر سعید رضایی شریف آبادی

استاد گروه علم اطلاعات و دانش شناسی دانشگاه الزهرا (س)

srezaei@alzahra.ac.ir

نسرين علی پور

دانشجوی کارشناسی ارشد علم اطلاعات و دانش شناسی دانشگاه الزهرا (س)

alipour_nasrinsa@yahoo.com

چکیده

یکی از محصولات وب 2، شبکه های اجتماعی مجازی هستند. امروزه این شبکه ها در میان کاربران از نفوذ بالایی برخوردارند. یکی از مسائلی که در شبکه های اجتماعی مطرح شده حریم خصوصی و بوجود آمدن تنظیمات حریم خصوصی در این شبکه ها است.

در مقاله حاضر به بررسی عوامل موثر در استفاده از شبکه های اجتماعی و استفاده از تنظیمات حریم خصوصی پرداخته شده است. در این مقاله عواملی مانند اعتماد و امنیت در زمینه استفاده از شبکه های اجتماعی و نقش نگرانی، خود کارایی، تاثیر پذیری و اطلاع از سیاستهای حریم خصوصی در زمینه استفاده از تنظیمات حریم خصوصی مورد بررسی قرار گرفته است. در نهایت پیشنهاداتی در جهت استفاده از شبکه های اجتماعی و تنظیمات حریم خصوصی ارائه شده است.

کلیدواژه ها: شبکه های اجتماعی، حریم خصوصی، شخصی سازی، اعتماد،

نگرانی

ص: 43

حمید آهانگر بهان

دانشجوی دکتری مهندسی فناوری اطلاعات، دانشگاه تربیت مدرس

h.ahangarbahan@modares.ac.ir

غلامعلی منتظر

دانشیار مهندسی فناوری اطلاعات، دانشگاه تربیت مدرس

montazer@modares.ac.ir

چکیده

گسترش روزافزون اطلاعات در شبکه اینترنت و سادگی بارگذاری انواع داده ها بر وب، جهان را با شکل جدیدی از تولید، انتشار و مصرف اطلاعات مواجه کرده است. حجم زیاد اطلاعات و طول عمر اطلاعات موجود در وب نیاز به «گردآوری»، «ذخیره سازی»، «پالایش» و «دسترس پذیری» آنها را در زمره مسائل پژوهشی مطرح در حوزه های مرتبط با فناوری اطلاعات قرار داده است. حفظ و دسترسی پایدار به این اطلاعات، جلوگیری از دستبرد به اطلاعات و بازیابی صحیح اطلاعات، از جمله مسائلی است که در حجم بالای اطلاعات، که عموماً ساختار نیافته هستند، مورد توجه قرار گرفته است. این موضوع ها از وجوه مختلف قابل بررسی هستند که روش های تشابه سنجی اطلاعات در وب یکی از این موارد است. با توجه به اینکه ذخیره متن نیاز به فضای کمتری دارد، بخش زیادی از اطلاعات موجود در وب به صورت متن ذخیره می شود و از این رو نیاز به روشهای تشابه یابی متن، بیش از پیش احساس می شود. در این مقاله روشهای مختلف اندازه گیری تشابه متون از دو جنبه تشابه لغوی و معنایی مورد بررسی قرار خواهد گرفت و کارایی آنها از جنبه های مختلف مانند پیچیدگی محاسباتی و زمان پردازش ارزیابی خواهد شد.

کلید واژه ها : وب، تشابه، تشابه یابی لغوی، تشابه یابی معنایی.

فائزه دلقدنی

مربی، عضو هیات علمی دانشگاه پیام نور،

fdelghandi@gmail.com

فرحناز فتح الله زاده

مربی، عضو هیات علمی دانشگاه پیام نور،

ketabdark@gmail.com

چکیده

پیوندها منبع اطلاعاتی ارزشمندی در وب می باشند و هدف از ایجاد آنها ارائه اطلاعات متناسب با نیاز کاربر است. با توجه به اهمیت پیوندها در دسترس پذیر کردن اطلاعات مرتبط و مورد نیاز کاربران وب سایت، مشخص نیست که وب سایت های کتابخانه های دانشگاهی تا چه میزانی در وب سایت های کتابخانه از پیوند استفاده کرده و نیز بیشتر از چه نوع پیوندهایی استفاده کرده اند؟ هدف این پژوهش بررسی الگوی استفاده از پیوندها در وب سایت کتابخانه های دانشگاهی کشورهای اروپا و آمریکا (انگلستان، کانادا و آمریکا) می باشد. هدف نهایی ارائه راهکارهای لازم به کتابداران کتابخانه های دانشگاهی برای ایجاد پیوندهای مناسب در وب سایت این کتابخانه ها است. این تحقیق توصیفی و با استفاده از روش مورد پژوهشی و به شیوه وب سنجی انجام شد. موارد مورد بررسی در این تحقیق 10 وب سایت از کتابخانه های دانشگاه های انگلستان، کانادا و آمریکا می باشد. ابزار گردآوری اطلاعات سیاهه ارزیابی محقق ساخته است. انواع پیوندها، یعنی پیوندهای منابع اطلاعاتی، راهنماها، سازمانها، خدمات و کارکنان کتابخانه ساختار این سیاهه را تشکیل میدهد. دستاورد این پژوهش، ارائه الگوی استفاده از پیوندها از دیدگاه اولویت بندی پیوندها و نیز پر استفاده ترین پیوندها و راهکارهایی برای ایجاد پیوند در وب سایت کتابخانه های دانشگاهی است.

کلیدواژه ها: پیوند، وبسایت، کتابخانه های دانشگاهی، دسترس پذیری

سعیده اکبری داریان

دانشجوی دکترای کتابداری و اطلاع رسانی، سازمان اسناد و کتابخانه ملی، مدیر کل منابع دیجیتال

sakbaridaryan@gmail.com

چکیده

سازمان اسناد و کتابخانه ملی در راستای انجام مأموریت های سازمانی خود موظف به ایجاد، سازماندهی، حفظ و دسترس پذیر ساختن آثار و محتوای فکری و فرهنگی در سطح ملی است. با توجه به تولید و اشاعه بخش عظیمی از این آثار در محیط وب، ایجاد آرشیو وب ایران از وظایف سازمان اسناد و کتابخانه ملی است. مدارک وبی عموماً با یو آر ال ارجاع داده می شوند و در طولانی مدت بسیاری از یو.آر.ال ها به علل مختلف به شکست پیوند دچار می شوند و قابل بازیابی نیستند. با توجه به ماهیت اشیای رقمی، نام گذاری و ماندگاری یکی از چالش های این نوع منابع محسوب می شود. شناسگرهای دائمی سعی دارند، مشکلات شناسایی منبع و دسترسی طولانی مدت به منابع وبی را حل کنند. در این مقاله طرح های اصلی شناسگر دائمی معرفی شده است. به نظر می رسد سیستم آرک با مزایایی از جمله امکان تعریف سطوح دسترسی، رایگان بودن آن و غیره برای سیستم ملی شناسگر دائمی مناسب تر است. انتخاب نهایی مستلزم تدوین خط مشی، تهیه نیازمندی ها و بررسی های فنی تکمیلی توسط سازمان اسناد و کتابخانه ملی است.

کلیدواژه ها: آرشیو وب ایران، سازمان اسناد و کتابخانه ملی، سیستم های شناسگر دائمی، سیستم های شناسگر سنتی، شناسگر دائمی اشیای رقمی

دکتر صدیقه محمد اسماعیل

استادیار دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات تهران

m.esmaeili@gmail.com

مهسا نیکزاد

دانشجوی دکتری دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات تهران

چکیده

پژوهش حاضر به ارزیابی جامعیت و مانعیت و همپوشانی موتورهای کاوش وب در حوزه مدیریت می پردازد. در این پژوهش 5 موتور کاوش و 5 ابر موتور کاوش پس از انتخاب کلید واژه های مربوط به رشته مدیریت، مورد بررسی قرار گرفتند و 10 نتیجه اول بازیابی شده در هریک از موتورهای کاوش و ابر موتورهای کاوش وب برای ارزیابی میزان جامعیت و مانعیت و همپوشانی انتخاب شدند. نتایج نشان می دهد که موتور کاوش hotbot و ابر موتور کاوش info، بیشترین مدارک مرتبط را در رشته مدیریت بازیابی کرده است. همچنین موتور کاوش altavista و ابر موتور کاوش metacrawler، بیشترین همپوشانی را با سایر موتورهای کاوش وب، داشته است.

کلیدواژه ها: ارزیابی، جامعیت، مانعیت، همپوشانی، ابزارهای کاوش، وب، مدیریت

ص: 50

سعیده اسلامی

کارشناس ارشد مهندسی نرم افزار، سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران

s-eslami@nlai.ir

چکیده

امروزه فراهم کنندگان داده، داده هایشان را با هدف اشتراک گذاری، بر اساس اصول نشر داده های پیوندی (Linked Data) به فضای جهانی داده اضافه می کنند که به لطف وجود ارتباطات معنادار و مبتنی بر استانداردها این مجموعه داده ها، یکپارچگی مقیاس وسیع، قابلیت میانکنش پذیری و استدلال روی داده ها را موجب می شود. علی رغم اینکه میزان دانش ساخت یافته معنایی در سطح وب به دلیل اتصال مجموعه داده های پیوندی در سال های اخیر رشد بسیاری داشته است، در زمینه انتشار مجموعه داده های پیوندی کتابخانه ای در ایران کاری صورت نگرفته است، بنابر این هدف اصلی این مقاله، پیشنهاد مدلی جهت انتشار داده های مجاز کتابخانه ای ایران شامل فهرست کتابشناسی، مستند نام ها، موضوع و غیره در وب با استفاده تکنولوژی های وب معنایی است. رویکرد پیشنهادی شامل دو مرحله اصلی 1- استخراج و نگاشت داده 2- اتصال داده می باشد.

کلید واژه ها: داده های پیوندی، وب معنایی، چارچوب توصیف منبع، کتابخانه ها، ابر LOD

اشاره

میثم داستانی

کارشناس انفورماتیک، دانشگاه علوم پزشکی گناباد

mdastani@gmu.ac.ir

چکیده

استفاده از ابر برچسب ها یکی از راهکارهای مهم برای معرفی محتوای اطلاعاتی مجلات الکترونیکی به موتورهای کاوش وبی و در نتیجه ایجاد قابلیت جست و جوی این مجلات و گامی در راستای استانداردسازی آنها است. با توجه به اینکه بیشتر استفاده کنندگان اینترنت از موتورهای کاوش به عنوان ابزار اولیه برای یافتن منابع اینترنتی استفاده می کنند ناشران وب تلاش می کنند تا دسترس پذیری صفحه وب خود را در فهرست نتایج جستجوی موتورها افزایش دهند. افزایش سطح دسترس پذیری و بالابردن رتبه وب گاه ها در فهرست رتبه بندی موتورهای جستجو از طریق به کارگیری ابر برچسب ها میسر می شود. هدف از این پژوهش بررسی میزان استفاده وب گاه نشریات کتابداری و اطلاع رسانی فارسی از ابر برچسب ها می باشد. برای این کار تعداد 12 وب گاه نشریه که لیست آن از وب گاه انجمن کتابداری اطلاع رسانی استخراج شده است، بررسی شد. با توجه به نتایج حاصل شده مشخص شد که اکثر وب گاه های مورد مطالعه از ابر برچسب استفاده می کنند و این نشان می دهد که طراحان وب گاه و مدیران آنها با این مقوله آشنایی دارند. نتایج نشان می دهد که وب گاه نشریه کتابداری و اطلاع رسانی با استفاده از 11 ابر برچسب، بیشترین میزان استفاده از ابر برچسب را داراست و وب گاه نشریه اطلاع شناسی با استفاده از 1 ابر برچسب کمترین میزان استفاده از ابر برچسب را دارا می باشد.

کلیدواژه ها: ابر برچسب، وب گاه، نشریات، کتابداری و اطلاع رسانی

اشاره

رقیه تفرجی

چکیده

رتبه بندی وبومتریکس میزان فعالیت علمی و آموزشی وب سایتهای دانشگاهها و موسسات علمی و آموزشی را به صورت سالانه نشان می دهد. در ارزیابی های وب سنجی، دانشگاهها و موسسات آموزش عالی جهان بر اساس ارزیابی شاخص های وب سنجی رتبه بندی می شود. از جمله شاخص هایی که دانشگاه ها و مراکز پژوهشی با رعایت آنها قادر به افزایش رتبه در نظام های معتبر رتبه بندی جهانی شده اند می توان به تعداد و محتوای صفحات، کیفیت منابع و رویت پذیری اشاره کرد. پژوهش حاضر، با استفاده از سه موتور جستجوی گوگل، یاهو و بینگ به رتبه بندی دانشگاه های علوم پزشکی کشور پرداخته است.

کلیدواژه ها: وبسنجی، وبگاه، دانشگاه های علوم پزشکی کشور

ص: 53

اشاره

عالیه بهرام زاد

دانشجوی کارشناسی ارشد، هوش مصنوعی، دانشگاه صنعتی مالک اشتر

bahram.zad@gmail.com

سید مجتبی حسینی

عضو هیئت علمی، مهندسی کامپیوتر، دانشگاه صنعتی مالک اشتر

mojtabahoseini@aut.ac.ir

چکیده

با پیشرفت روز افزون تکنولوژی و ابزار ثبت تصویر، امروزه اطلاعات زیادی توسط کاربران در صفحات وب به اشتراک گذاشته می شود. یکی از انواع اطلاعاتی که توسط کاربران وب به اشتراک گذاشته می شود تصویر است. دسته بندی تصاویر حجم حافظه مورد نیاز برای آرشیو وب را بسیار کاهش می دهد. روش های زیادی برای دسته بندی تصاویر وجود دارد. یکی از این روش ها استفاده از درخت تصمیم است که در این مقاله مورد بحث قرار گرفته است. درخت تصمیم روی مجموعه ای از تصاویر شامل 148 تصویر اعمال شده است. نتایج نشان میدهد که دسته بندی با استفاده از این روش دقت و سرعت مناسبی را به همراه دارد. برای نتیجه گیری، این روش با یک روش مرجع که همان بررسی تمامی پیکسل های تصویر است مقایسه شده است.

کلیدواژهها: درخت تصمیم، دسته بندی، معیار تشابه، ویژگی

اشاره

زهرا مزارعی

دانشجوی کارشناسی ارشد کتابداری و اطلاع رسانی دانشگاه شیراز

zmazarei@yahoo.com, zmazarei@gmail.com

چکیده

حجم عظیم اطلاعات موجود در وب همچنان که مزیتی برای وب به شمار می آید، چالش هایی را در امر بازیابی و سازماندهی منابع اطلاعاتی به همراه دارد. در این زمینه، رویکرد تبدیل چالش ها به فرصت ها با بهره گیری از ابزارهای وب 2، به عنوان راه حلی مناسب برای کاربران شخصی و سازمانهای مرتبط با اطلاعات ارائه شده است. در این میان سایتهای نشانه گذاری اجتماعی با قابلیت مدیریت، سازماندهی و به اشتراک گذاری منابع اینترنتی به عنوان ابزاری مناسب در کتابخانه ها و مراکز اطلاع رسانی مطرح شده اند. کتابداران نیز به دلیل آنکه در امر مجموعه سازی و سازماندهی منابع اطلاعاتی دارای دانش تخصصی و حرفه ای می باشند، مناسب ترین افراد برای کار با سایتهای نشانه گذاری اجتماعی قلمداد می شوند. در نتیجه مقاله حاضر به معرفی این سایتهای و بیان ساختار آنها می پردازد و نقش این سایتهای را در کتابخانه ها و مراکز اطلاع رسانی بر می شمارد.

کلیدواژه ها: وب 2، سایتهای نشانه گذاری اجتماعی، شبکه های اجتماعی، برچسب گذاری، رده بندی مردمی

چکیده

استفاده از مخزن سازمانی به عنوان سیستمی برای مدیریت اطلاعات علمی در دانشگاه ها رواج یافته است. در صورتیکه این ابزار به صورت بهینه پیاده سازی شود می تواند انواع نیازهای درونی و برونی سازمان های دانشگاهی را پوشش دهد. بسیاری از دانشگاه ها در ایران شروع به طراحی و اجرای سیستم های اینچنینی نموده اند و به نظر می رسد بسیاری از فعالیت های رخ داده بدون در نظر داشتن چارچوب و ساختار منسجمی بوده است. نیاز به چارچوبی مدون و همه جانبه در این راستا برای سازمان ها ضروری است. این پژوهش به طور کلی بیشتر معیارهای تأثیرگذار در طراحی و توسعه مخازن سازمانی را با بررسی نوشتارهای این حوزه در طی یک دوره 10 ساله و با رویکرد تحلیل سیستمی شناسایی کرده است. بر مبنای پیش گفته ها، در نهایت چارچوبی مفهومی برای پیاده سازی اینگونه سیستم ها در دانشگاه ها و مراکز علمی ارائه می شود.

کلیدواژه ها: مخزن سازمانی، مدیریت اطلاعات علمی، طراحی سیستم های اطلاعاتی، ارزیابی مخازن سازمانی، چارچوب طراحی

زینب پاپی

دانشجوی دکتری علم اطلاعات و دانش شناسی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات تهران، ایران

zeinab_papi12@yahoo.com

دکتر نجلا حریری

دانشیار گروه علم اطلاعات و دانش شناسی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات تهران، ایران

nadjarahiri@gmail.com

چکیده

هدف از این مطالعه، بررسی تفصیلی روشها و مدل های مطرح شده در نمایه سازی و بازیابی تصاویر و چالش های پیش رو در این حوزه بوده است. برای انجام این مطالعه از روش کتابخانه ای استفاده شده است. با توجه به افزایش روزافزون تصاویر چندرسانه ای با قابهای گوناگون، تخمین زده می شود که بیش از یک تریلیون تصویر قابل نمایه وجود داشته باشد. هر تصویر را به روش های گوناگون می توان نمایه سازی کرد و وجود روشهای مختلف، موجب ابهام در نمایه سازی تصاویر می شود. کاربران کتابخانه ها فقط به دنبال منابع متنی نیستند بلکه به دنبال تصاویر هم هستند، که استفاده از روش نمایه سازی مناسب می تواند آنان را در این امر یاری کند. از آنجا که در کتابخانه ها از نمایه سازی متنی استفاده شده است، نمایه سازی تصاویر در کتابخانه ها با توجه به انواع مختلف آن می تواند مسئله مهمی تلقی شود. در این مطالعه با رویکردی متن پژوهانه، روش ها و مدل های مختلف در نمایه سازی و بازیابی تصاویر و مسائل و مشکلات پیش رو به تفصیل بررسی گردید و یافته های حاصل نشان داد در موارد زیادی در کتابخانه ها استفاده از شیوه نمایه سازی متنی برای تصاویر، توانایی برطرف کردن نیاز کاربران را نداشته و کارایی لازم را ندارد؛ بنابراین استفاده از رویکردی غیر متنی (محتوایی) در امر نمایه سازی و بازیابی تصاویر هم برای نمایه سازان و

کاربران کارایی بیشتری داشته و در صورت تحقق چنین هدفی، کاربران خواهند توانست در میان انبوهی از تصاویر نامرتبط به جستجوهای مرتبط و موثری دست یابند.

کلیدواژه ها: نمایه سازی تصاویر، بازیابی تصاویر، CBIR (سیستم بازیابی مبتنی بر محتوا)، مدل فضای برداری، بازخورد ربط

ص: 58

نمایه نویسندگان

آهنگر بهان، حمید

مرور و ارزیابی روش های تشابه سنجی در متن

احمدی نسب، فاطمه

آسیب شناسی زبان و خط فارسی در بازیابی اطلاعات: نگاهی به موتورهای کاوش و پایگاههای برخط

ارسطوپور، شعله

آسیب شناسی زبان و خط فارسی در بازیابی اطلاعات: نگاهی به موتورهای کاوش و پایگاههای برخط

اسلامی، سعیده

انتشار داده های پیوندی کتابخانه ای جهت بهبود میانکنش پذیری جهانی

اکبری داریان، سعیده

آرشیو وب ایران و شناسگر دائمی اشیای رقمی

ابهرام زاد، عالیه

بهبود دقت و سرعت دسته بندی تصاویر با درخت تصمیم؛ طراحی درخت

تصمیم گیر برای دسته بندی سریع تصاویر در آرشیو وب

ص: 59

پایی، زینب

نمایه سازی و بازیابی تصاویر: ارائه روشی غیر متنی

اپروزفر، معصومه

سنجش رابط کاربر پایگاه های اطلاعاتی پیوسته مجلات تمام متن فارسی

پیروزمند، مریم

خصوصیات وب ایران

پیرهادی، مصطفی

دسته بندی مفهومی صفحات وب با استفاده از اتوماتای یادگیر توزیع شده

رقیه تفرجی

بررسی وضعیت وب سایت های دانشگاههای علوم پزشکی کشور بر اساس شاخص های وب سنجی

تقی یاره، فتانه

استفاده از عامل های هوشمند نرم افزاری جهت ایجاد قابلیت تعامل پذیری در خدمات محتوایی و اطلاعاتی سازمانها

جعفر زاده، صدیقه

سنجش رابط کاربر پایگاه های اطلاعاتی پیوسته مجلات تمام متن فارسی

حجازی، رقیه

بررسی و مقایسه قابلیت های قالب های یونی مارک و مارک 12 برای سازماندهی منابع اطلاعاتی وب

ص: 60

حسینی، سید مجتبی

بهبود دقت و سرعت دسته بندی تصاویر با درخت تصمیم؛ طراحی درخت تصمیم گیر برای دسته بندی سریع تصاویر در آرشیو وب

حیدر تامینی، میترا

بررسی نحوه سازماندهی منابع اطلاعاتی در کتابخانه های دیجیتال ایران

خانی پور، رضا

امکان سنجی پردازش وبگاه ها در سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران

خراط، محمود

استفاده از عامل های هوشمند نرم افزاری جهت ایجاد قابلیت تعامل پذیری در خدمات محتوایی و اطلاعاتی سازمانها

داستانی، میثم

بررسی میزان استفاده از ابر برچسب ها در وب گاه های نشریات کتابداری و اطلاع رسانی فارسی

دلقندی، فائزه

نقش پیوندها و مدیریت آنها در وب سایت کتابخانه های دانشگاهی

رشیدی، کیانوش

راهکارهای برنامه های برتر حفاظت وب در مقابله با چالش های حفاظت: با تاکید بر چالش های مدیریتی

رضایی شریف آبادی، سعید

عوامل موثر بر درک حریم خصوصی در شبکه های اجتماعی و راهکارهای

پیشنهادی برای شخصی سازی آن

ص: 61

زاهدی، مهدی

نگاهی بر عوامل تأثیرگذار برای پیاده سازی مخازن سازمانی در دانشگاهها و مراکز علمی: پیشنهاد چارچوبی مفهومی

ستوده، هاجر

راهکارهای برنامه های برتر حفاظت وب در مقابله با چالش های حفاظت: با تاکید بر چالش های مدیریتی

حسینی، شهیمیه السادات

حق مولف در محیط الکترونیک

طاهری، سیدمهدی

بررسی تاثیر بستر نحوی بر میانکنش پذیری استانداردهای فرادادهای: گامی در راستای یکپارچه سازی نظام های اطلاعاتی

علی پور، نسرين

عوامل موثر بر درک حریم خصوصی در شبکه های اجتماعی و راهکارهای پیشنهادی برای شخصی سازی آن

علیپور حافظی، حامد

بررسی نحوه سازماندهی منابع اطلاعاتی در کتابخانه های دیجیتال ایران

فتح الله زاده، فرحناز

نقش پیوندها و مدیریت آنها در وب سایت کتابخانه های دانشگاهی

فرج پهلوی، عبدالحسین

سنجش رابط کاربر پایگاه های اطلاعاتی پیوسته مجلات تمام متن فارسی

ص: 62

فعال، سهیلا

امکان سنجی پردازش وبگاه ها در سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران

قربانی، محبوبه

امکان سنجی پردازش وبگاه ها در سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران

کوکبی، مرتضی

بررسی و مقایسه قابلیت های قالب های یونی مارک و مارک 12 برای سازماندهی منابع اطلاعاتی وب

گودرزی، روح اله

دسته بندی مفهومی صفحات وب با استفاده از اتوماتای یادگیر توزیع شده

مجید، سمیه

بررسی نحوه سازماندهی منابع اطلاعاتی در کتابخانه های دیجیتال ایران

محمد اسماعیل، صدیقه

ارزیابی کاربردپذیری وبگاه نهاد کتابخانه های عمومی کشور؛ ارزیابی جامع و مانع بودن ابزارهای کاوش اطلاعات وبی در حوزه مدیریت

مزارعی، زهرا

سایت های نشانه گذاری اجتماعی: طرحی نوین برای تسهیل سازماندهی

اطلاعات در وب

مشرف، مانده

استفاده از عامل های هوشمند نرم افزاری جهت ایجاد قابلیت تعامل پذیری در خدمات محتوایی و اطلاعاتی سازمانها

ص: 63

مطلبی، داریوش

حق مولف در محیط الکترونیک

منتظر، غلامعلی

مرور و ارزیابی روش های تشابه سنجی در متن

ناصری اسکویی، ماهرخ

ارزیابی کاربردپذیری وبگاه نهاد کتابخانه های عمومی کشور

نیکزاد، مهسا

ارزیابی جامع و مانع بودن ابزارهای کاوش اطلاعات وبی در حوزه مدیریت

ص: 64

The First National Conference on Web Information Resources Management

(COWIRM2013)

February, 20, 2013

Tehran, National Library and Archives

of Islamic Republic of Iran

Abstracts

ص: 66

بسمه تعالی

جَاهِدُوا بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ

با اموال و جان های خود، در راه خدا جهاد نمایید، این برای شما بهتر است اگر بدانید.

(توبه : 41)

چند سالی است که مرکز تحقیقات رایانه ای قائمیه موفق به تولید نرم افزارهای تلفن همراه، کتابخانه های دیجیتالی و عرضه آن به صورت رایگان شده است. این مرکز کاملاً مردمی بوده و با هدایا و نذورات و موقوفات و تخصیص سهم مبارك امام علیه السلام پشتیبانی می شود.

برای خدمت رسانی بیشتر شما هم می توانید در هر کجا که هستید به جمع افراد خیراندیش مرکز بپیوندید.

آیا می دانید هر پولی لایق خرج شدن در راه اهلبیت علیهم السلام نیست؟

و هر شخصی این توفیق را نخواهد داشت؟

به شما تبریک میگوئیم.

شماره کارت :

6104-3388-0008-7732

شماره حساب بانک ملت :

9586839652

شماره حساب شبا :

IR390120020000009586839652

به نام : (موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه)

مبالغ هدیه خود را واریز نمایید.

آدرس دفتر مرکزی:

اصفهان - خیابان عبدالرزاق - بازارچه حاج محمد جعفر آبا ده ای - کوچه شهید محمد حسن توکلی - پلاک 129/34 - طبقه اول

وب سایت: www.ghbook.ir

ایمیل: Info@ghbook.ir

تلفن دفتر مرکزی: 03134490125

دفتر تهران: 021 - 88318722

بازرگانی و فروش: 09132000109

امور کاربران: 09132000109

مرکز تحقیقات رایانگی

اصفهان

گامی

WWW

برای داشتن کتابخانه های تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشانی

www.Ghaemiyeh.com

www.Ghaemiyeh.net

www.Ghaemiyeh.org

www.Ghaemiyeh.ir

مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.

۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹

